

Islamul

Islamul este una dintre cele mai importante religii ale lumii. Avand un numar impresionant de adepti, el nu este doar creator de cultura, ci si de traditii intelectuale.

La fel ca in gandirea politica europeana sau cea asiatica, islamul contine o bogata traditie intelectuala despre cum trebuie sa arate politicul, ce este acesta sau care este relatia dintre sistemul de guvernament si religie. Islamul in modernitate se confrunta cu o contradictie in gandire, pe de-o parte un dialog axat pe istorie, pe de alta parte, unul axat pe cultura. Interesul teoreticienilor islamici se axa preponderant pe manierea culturala, adica pe practica islamului. Cand vine vorba de contextul istoric, el este legat de relatia cu cealalta arie politica importanta-Europa. Conform teoreticienilor Muhammad Abduh si Jamal Al-Din Al-Afghani, salvarea islamului rezida in impacarea acestuia cu ratiunea si aplicarea obiectiva a standardelor stiintifice. Conceptia lui Al-Afghani este aceea ca credinta si ratiunea sunt creatii ale divinitatii, astfel datorita cunoasterii lumii exista inca de la Mohammed. Trebuie mentionat ca Al-Afghani nu scrie dintr-o perspectiva a traditiei intelectuale islamice, ci mai mult din perspectiva europeana, incercand sa impace anumite concepte din teologia islamica cu realitatea obiectiva.

Fundamentalismul Islamic

Daca Abduh si Al-Afghani au exprimat o viziune rationalista in partea opusa, idei ca cele ale Ayatolahului Ruhollah Khomeini si Sayyid Qutb se incadreaza in arealul fundamentalismului Islamic. In linii mari, modernitatea este vazuta ca o creatie patologica a Occidentului care se raspandeste si corupe islamul. Obiectivele sunt deci acelea de a respinge ideile modernitatii si a instaura un sistem social Islamic pe pamant. In primul rand, acest fapt presupune negarea independentei oamenilor si trecerea lor sub controlul doctrine *Sharia*. Conform lui Khomeini, legea *Sharia* contine toate instructiunile necesare omului pentru a trai de la nastere pana la moarte. *Sharia* nu este doar un regulament pentru viata, ci si o lucrare de drept si teorie politica, astfel in Islam statul si religia sunt inseparabile, chiar Khomeini afirmand ca politica si religia reprezinta sacrul sub aceeasi forma. Islamul radical este vazut ca fiind singura solutie la supravietuirea comunitatii musulmane si singura metoda pentru ca oamenii sa devina morali.

Egalitatea este aici vazuta ca egalitate in credinta si virtute in fata lui Allah, spre deosebire de interpretarea lui Locke care vedea oamenii egali in termenii dreptului natural.

In totala antiteza cu Al-Afghani si Abduh, interpretarile lui Khomeini si Qutb trimit la o conservare a islamului si la un atac asupra stilului de viata occidental. Totusi, lucrarile celor doi sunt intens contestate de istoricii si filosofii islamici intrucat nici ei nu par sa se alinieze la o traditie intelectuala.

Pluralizarea Islamului

Islamul contine o serie de probleme de natura hermeneutica, dezbaterile pornind de la cum ar trebui sa arate islamul in forma finala. Teologi ca Khomeini sustin urmasia ad-literam a coranului fara nicio forma de interpretare ulterioara. O problema importanta ramane incompatibilitatea acestuia cu democratia (ba mai mult, cu libertatea individuala), dupa cum sustine un numar important de intelectuali musulmani. Alte probleme ca statutul femeii si perceptia asupra egalitatii de gen raman si ele subiecte importante in agenda intelectuala a islamului.

Concluzie

Islamul ramane inca un teren fertil de interpretare cand vine vorba de raportul acestuia cu teoria politica. Daca odata cu modernitatea islamul a inceput sa se "dezghete" putin, vechi conceptii si interpretari radicale raman inca stavile puternice in fata modernizarii lui teologice si filosofice. Dovada in acest sens este tocmai adunarea generala a statelor musulmane care au adoptat la Cairo in 1990, ceea ce avea sa se numeasca Declaratia Drepturilor Omului in Islam.